



Advies Netwerk Notarissen consultatie Algemene leidraad Wwft

Met dit advies reageert Netwerk Notarissen op de Algemene leidraad Wwft, met name op de onderdelen die zien op de notariële praktijk waar onze expertise ligt.

Vanzelfsprekend is Netwerk Notarissen voorstander van het voorkomen en bestrijden van witwassen en financiering van terrorisme. De ontwikkelingen van de taken en de verantwoordelijkheden gedurende de afgelopen jaren, is voor ons een punt van zorg.

Wij hebben mede daarom de volgende vragen/opmerkingen bij de Algemene leidraad Wwft:

- Het notariaat heeft een beperkt instrumentarium om onderzoek te kunnen doen in het kader van de Wwft. Bijvoorbeeld wat betreft de screening van het geld dat een cliënt gebruikt bij de notariële dienstverlening, zoals voor de aankoop van een woning of voor de oprichting van een BV. Het notariaat heeft geen inzicht in het betalingsverkeer van de cliënt. Bij het onderzoek naar de herkomst van het geld is het notariaat daarom grotendeels afhankelijk van verklaringen van de cliënt zelf of van kopieën van bankafschriften en dergelijke die worden opgevraagd bij de cliënt en waarvan de betrouwbaarheid niet vaststaat. Wij menen dat dit niet verbetert door uitbreiding van teksten in een leidraad of andere documenten. Maar dat door de samenwerking aan te gaan met anderen in de keten van de transactie (bijvoorbeeld de banken en de Belastingdienst) de puzzel wél kan worden gelegd. Bovendien kan door samen te werken dubbel werk in de keten worden voorkomen.¹ Wij bepleiten er daarom voor dat er wordt onderzocht welke samenwerking er mogelijk is (ook vanuit het perspectief van privacy en geheimhouding) zodat de notaris een betere invulling kan geven aan het dragen van de zelfstandige verantwoordelijkheid die door de Wwft aan de notaris is toegedicht. De notaris zit nu in sommige gevallen 'gevangen' tussen de klant die snelheid van de notaris verlangt en voor een door de marktwerking gemarginaliseerd tarief aan de notaris voor de dienstverlening betaalt en anderzijds de niet altijd even duidelijke 'normen' die er uit het tuchtrecht kunnen worden afgeleid.
- Bij het sec volgen van protocollen en procedures zoals de Algemene leidraad Wwft kan een 'afvinkcultuur' ontstaan die niet bijdraagt aan een gedegen onderzoek. Dat levert geen zinvolle bijdrage op voor de maatschappij. Het kan zelfs tot schijnveiligheid leiden. Om dit te voorkomen moet elke zaak worden bekeken met een 'algemene kritische blik' (doorvragen waar nodig) en moet elke instelling in de keten die zaken controleren waarbij die instelling specifieke kennis heeft of waarbij bepaalde instrumenten ter beschikking staan. Dit maakt het ook beter te begrijpen voor de burgers die met onze diensten te maken krijgen, bijvoorbeeld bij de aankoop van een woning. Wij zouden de Wwft willen zien als een aanmoediging voor de notaris te werken aan het bewustzijn in welke context het witwassen en financieren van terrorisme kan plaatsvinden. Kort gezegd pleiten wij voor een meer materiële (inhoudelijke/praktische) benadering in plaats van voor een formele benadering waarbij er rekening wordt gehouden dat slechts

¹ Samenwerking draagt ook bij aan de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van beleid en wetgeving. Dit zijn onderwerpen die in het oog moeten worden gehouden volgens de brief d.d. 25 juni 2021 van de minister voor rechtsbescherming aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, over Integraal wetgevingsbeleid (31.731), p. 1.

een deel van de cliënten die bij de notaris komt voor een transactie met een crimineel oogmerk.²

- Netwerk Notarissen heeft een leidraad ontwikkeld waarin de verplichtingen uit de Wwft zijn vertaald naar de praktijk en zijn geïntegreerd met onder meer de (formele) vereisten van de Wna. De werkwijze uit deze leidraad wordt gehanteerd op de aangesloten notariskantoren. Wij zijn graag bereid om onze werkwijze te delen met de overheid en mee te denken over de vertaling van de algemene leidraad naar de dagelijkse praktijk van het notariskantoor.

Utrecht, 5 juli 2021
Namens Netwerk Notarissen,

Lucienne van der Geld (directeur)

Netwerk Notarissen in een organisatie van 150 notariskantoren in Nederland met bijna 600 juristen die samen een expertnetwerk vormen op notariële onderwerpen. Zij vormen ook samen een denktank voor de veranderende maatschappij. Netwerk Notarissen heeft een koepelorganisatie in Utrecht, waarvan een wetenschappelijk bureau deel uitmaakt.

² Ontleend aan de brief d.d. 25 juni 2021 van de minister voor rechtsbescherming aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, over Integraal wetgevingsbeleid (31.731), p. 1.